

TALEPAPIR

”Det talte ord gælder”

Spørgsmål

Samrådsspørgsmål AH

Mener ministeren, at lovgivningen og kontrollen med håndtering af forurenede og potentielt forurenede overskudsjord fra bygge- og anlægsprojekter er tilstrækkelig, når det er muligt for transportfirmaer at køre tusindvis af tons overskudsjord og byggeaffald ud på landbrugsmarker? Der henvises til programmet ”Operation X: Marken er giftig”, TV2, den 19. februar 2025.

Samrådsspørgsmål AI

Hvad vil ministeren gøre for at undgå, at overskudsjord og byggeaffald ender som såkaldt ”jordforbedring” eller ”terrænregulering” af landbrugsarealer med risiko for forurening af både jord og grundvand, fordi dette er en væsentligt billigere løsning end deponering på et kontrolleret og miljøgodkendt depot?

Svar

Flytning af forurenede jord skal ske sådan, at jorden ikke skaber nye forureningsproblemer. Det er præcis det der er hensigten bag reglerne i jordforureningsloven.

Formålet med jordforureningslovens er, at:
”forebygge yderligere forurening af miljøet i forbindelse med anvendelse og bortskaffelse af jord”

Det er sådan set intentionerne bag reglerne, noget andet er, hvad der foregår i verden omkring os – altså i Danmark. Nu nævnte samråds spørgeren selv den nyeste journalistiske afsløring – der har været flere – men den seneste ”Operation X: Marken er giftig” har vist meget tydeligt, at virkeligheden nogle gange er en anden.

Vi ser jo i programmet – som jeg ikke har grund til at betvivle - at bl.a. vognmænd, der svindler, og hvordan jord af stærk tvivlsom kvalitet lægges ud på vores landbrugsarealer.

Der er forargende at folk blæser på vores regler og dermed vores fælles miljø. Det skal stoppes med de værktøjer, der allerede eksisterer i dag. Men vi skal også se på, om de gældende regler er gode nok, når man ikke opdager gentagne tilfælde af snyd og tilsidesættelse af gældende regler. Det giver anledning til at se på om der er noget der skal strammes op på gældende regler.

Det er vigtigt, at ulovligheder bliver opdaget, regler håndhævet og lovovertrædelser straffet.

Det fører videre til de samrådsspørgsmål, der er stillet.

Samrådsspørgsmål AH

Først og fremmest vil spørgeren gerne vide, om den gældende lovgivning og kontrol er tilstrækkelig.

Nej, tydeligvis ikke. Så havde vi ikke haft alle de eksempler.

Der er brug for at se systemet efter i sømmene, når pressen afdækker den ene dårlige historie efter den anden, hvor jord anbringes steder, hvor det ikke skal være.

Historier om landmænd, som er villige til at modtage jord af tvivlsom oprindelse eller kreative – i ordets negative forstand - vognmænd, der fifler med analyseresultater.

Det handler om lovgivning. Det handler om et samfundssyn på vores miljø. Fordi der er jo vores fælles miljø som man udsætter for farer. Det handler om fuldstændig mangel på samfundssind, om ikke i fællesskab at passe på vores miljø.

Afgørende at vognmænd følger reglerne, at landmænd sikrer sig, at der ikke placeres store mængder jord på marker, som man ikke kender oprindelsen af, og at kommunerne sætter alle kræfter ind på at håndhæve reglerne.

Der er som nævnt allerede i dag en række regler på området, der kan imødegå en væsentlig del af de udfordringer, der er blevet afdækket. Regler, som det er vigtigt, at kommunerne håndhæver.

Jeg vil så også erkende, at noget skal gøres anderledes, når reglerne gang på gang bliver

overtrådt. Derfor har vi i Miljøministeriet, sat gang i en række af initiativer – på baggrund af de her sager.

Konkret er der initiativer dels på den korte bane, dels på den lange bane, fordi nogle initiativer kræver længere tid for at kunne gennemføres.

En af de ting som er meget klart efter de journalistiske rapporter, der er lagt frem er, at kommunerne har forskellige tilgange til, hvordan reglerne håndhæves. Derfor er det i første omgang vigtigt at præcisere gældende regler over for kommunerne. Et arbejde der sker sammen med Kommunernes Landsforening.

Konkret er følgende initiativer igangsat på den korte bane:

En møderække med flere borgmestre, Kommunernes Landsforening og eksperter på området, hvor jeg, og miljøministeriet, har drøftet nogle af de udfordringer, der er på området.

Derudover har Kommunernes Landsforening, udvalgte kommuner og Miljøstyrelsen to igangværende arbejdsgrupper, hvor de i fællesskab kommer et spadestik dybere ned i de udfordringer, der findes i det eksisterende system og får drøftet, hvordan de kan løses.

I de to nedsatte arbejdsgrupper er der set nærmere styrkelsen af indsatsen inden for nuværende regler, og behovet for nye regler til at mindske svindel med jord og byggeaffald. Resultatet af Miljøstyrelsens og kommunernes arbejde forventes at foreligge inden sommerferien.

Jeg frem til, at drøfte med folketingets partier, hvad der er kommet ud af det arbejde.

Miljøstyrelsen har en vejledende udtalelse på vej om, hvordan kommunerne kan bruge de eksisterende regler.

Så er der bødeniveauerne. Hvad er bøden - og hvad er sanktionen - hvis man bliver opdaget, når jorden smides steder, hvor den ikke hører hjemme. Det er også en del af det arbejde der foregår. Hvordan er det proportionelt med andre ting man kan sammenligne med, og hvad er økonomien i det når man bevidst bryder reglerne.

Initiativer der skal øge fokus på kommunernes håndhævelse inden for de eksisterende regler.

På længere sigt kigges der på bl.a. muligheden for en landsdækkende it-løsning i Danmark. Ligesom vi ser nærmere på mulighederne for at få landsdækkende jordkategorier for den jord, der anmeldes.

Om nødvendigt vil der blive ændret i gældende regler.

Samrådsspørgsmål AI

Spørgeren vil desuden vide, hvad der gøres for at undgå, at jord og byggeaffald ender i projekter om jordforbedring og terrænregulering på landbrugsarealer.

Som jeg sagde tidligere, er der mange forskellige regler, når vi taler jordforbedring og terrænregulering, som der spørges til i samrådsspørgsmål AI.

Afhængig af den konkrete situation er følgende regelsæt i spil:

- Affaldsregler
- Miljøbeskyttelseslovens regler om miljøgodkendelse
- Jordforureningslovens regler om bortskaffelse af jord
- Planregler om landzonetilladelse

Det er vigtigt at slå fast, at byggeaffald ikke må dumpes tilfældige steder i naturen – og dem der modtager byggeaffald, skal være godkendt til at håndtere det. Det følger af eksisterende regler.

Der er også regler for dem, der bortskaffer jord. Hvis der er kendskab til forurening – eller mistanke herom - skal bortskaffelse af jord anmeldes til kommunen. Det gælder jord fra byzone, offentlige vejarealer og kortlagte arealer, der i tilfælde af flytning skal anmeldes til kommunen.

Det har vi allerede i dag regler om i jordflytningsbekendtgørelsen. Her er det nøje beskrevet, hvilke oplysninger – og dokumentation - der skal fremgå af anmeldelsen, og hvilke pligter der gælder for modtageren og anmelderen.

Tilsidesættelse af reglerne i jordflytningsbekendtgørelsen kan straffes med bøde eller fængsel i op til 2 år.

Derudover stilles der krav til den, der modtager jord. Større terrænreguleringer kan udløse krav om miljøgodkendelse. Det så vi i tv-programmet ”Operation X: Marken er giftig”, hvor en jordtip, over en årrække, modtog store mængder jord fra flere forskellige steder.

Formålet i jordforureningsloven, er at forebygge, at der ikke sker yderligere forurening af miljøet i forbindelse med bortskaffelse og anvendelse af jord. Derfor er der regler om anmeldelse af jord, når jord skal flyttes.

Regler om jordforbedring og terrænregulering er desuden forgrenet til min kollegas Morten Dahlins

planområde. Jeg har modtaget følgende bidrag fra By-, Land- og Kirkeministeriet om deres regler om terrænregulering og landzonetilladelse:

” I landzone må der ifølge planloven ikke uden tilladelse fra kommunen ske ændring i anvendelsen af ubebyggede arealer.

Hvis et jordareal, der anvendes til landbrugsdrift, ønskes terrænreguleret med henblik på forbedring og fortsat landbrugsdrift, er dette ikke i sig selv en ”ændring af anvendelsen”. Dette gælder navnlig i forbindelse med udjævning af vandlidende lavninger og visse skrånninger.

Er terrænreguleringen nødvendig for forbedringen af den landbrugsmæssige drift, er forholdet således umiddelbart tilladt og kræver ikke landzonetilladelse.

Terrænregulering, der overstiger, hvad der er nødvendigt for forbedring af den landbrugsmæssige drift, anses derimod for en ændret anvendelse til opbevaring af overskudsjord i relation til landzonereglerne. Det er en ændret anvendelse, som kræver landzonetilladelse.

Hvis der er tvivl om, hvorvidt en terrænregulering overstiger, hvad der er nødvendigt for forbedring af den landbrugsmæssige drift, skal ejeren sandsynliggøre over for kommunen, at dette ikke er tilfældet.

Hvis terrænreguleringen overstiger, hvad der er nødvendigt for den landbrugsmæssige drift og kræver landzonetilladelse, skal kommunen vurdere, om terrænreguleringen er i strid med de hensyn, der skal varetages med planlovens landzoneregler, herunder landskabelige hensyn.

Kommunens afgørelser kan påklages til Planklagenævnet.”

Sammenfatning

Bare til sammenfatning. Det er helt uacceptabelt, at der flyttes rundt på forurenede jord på en sådan måde, at der er risiko for nye forureninger. Derfor er det vigtigt, at få alle udfordringer frem i lyset. Hvis der er brug for ændringer – eller opstramning - af reglerne, er jeg parat til at se nærmere på det.

Vi skal have ulovligheder opdaget, regler håndhævet og lovovertrædelser straffet.

Der skal ikke være tvivl om, at der skal ske en miljømæssig forsvarlig håndtering af den jord, der flyttes rundt.

Tak for ordet.